

AIR FRYER DEMOKRATYCZNIE TWORZONA TERMINOLOGIA ELEKTRYCZNA WSPARTA PRZEZ AI

Życie pędzi niemiłosiernie, wynalazki, nowe produkty sypią się niczym z rękawa. Normalizacja w ogólności jest zawsze krok z tyłu do realnego życia, innowacji i wynalazczości. Jednym z dotychczas ważnych funkcji normalizacji w wydaniu narodowym były krajowe komitety terminologiczne. Miały one odpowiadać na pytanie - jak nazwać w języku polskim proces technologiczny, system organizacyjny, dziedzinę wiedzy lub produkt. W naszej dziedzinie taką podstawę stanowi Międzynarodowy Słownik Elektrotechniki dostępny powszechnie i bezpłatnie w Internecie pod adresem www.electropedia.org.

Polskie terminy i definicje tych terminów przygotowywały dotychczas grupy eksperckie tworzone przy odpowiednich Komitetach Technicznych Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Przez wiele lat byłem przekonany do prawidłowości takiego systemu i jego skuteczności. Jednak od niedawna targają mną wątpliwości. Globalizacja nabrała takiego tempa, że platformy internetowe oferują setki tysięcy produktów pochodzących z całego świata, także w translacji na wszystkie języki świata. Platformy takie jak Amazon, Temu, Shein i wiele innych wprowadzają nowe produkty i kliknięcie ikonki z polską flagą już pokazuje nam jak sztuczna inteligencja nazywa to po polsku. Na platformach Allegro lub Olx jest to powielane i dalej po-

wielane w polskich sklepach internetowych działających przy sklepach AGD RTV i hurtowniach elektrycznych.

Przyjrzyjmy się nowemu rynkowemu szlagierowi obecnemu już w każdym sklepie AGD i reklamowanemu we wszystkich mediach. „AIR FRYER to urządzenie, które działa na zasadzie szybkiego obiegu gorącego powietrza, co pozwala na przygotowywanie potraw (takich jak frytki, mięsa czy warzywa) z minimalną ilością oleju lub bez niego. Urządzenie podgrzewa powietrze do wysokiej temperatury, a następnie rozprowadza je z dużą prędkością dookoła potrawy.”

Gdybyśmy szukali odpowiedzi jak to urządzenie nazwać po polsku w dokumentach normalizacyjnych, to stwierdzilibyśmy, że odpowiedzi brak – życie pędzi za szybko. Nie ma jeszcze norm opisujących badania bezpieczeństwa tych urządzeń. Część sieci handlowych nie tłumaczy, tylko uczy nas nowej nazwy w angielskim oryginale „AIRFRYER”.

Od kilku miesięcy pracuje za nas intensywnie sztuczna inteligencja (AI – z ang. *Artificial Intelligence*). Chat GPT odpowiada:

Po polsku „air fryer” tłumaczy się jako: frytkownica beztłuszczowa lub frytkownica bezolejowa.

Oba określenia są powszechnie już używane w opisach tego produktu we wszelkich ofertach internetowych oraz na metkach produktowych. Chat GPT zbiera informacje z wszelkich źródeł i przekazuje najpopularniejsze interpretacje. Kto pierwszy wymyślił „beztłuszczowe” nigdy się nie dowiemy. Jest to zapewne grono kilku handlowców pierwszego importera i tu widzę demokratyzację terminologii elektrycznej. Logika podpowiada nieśmiało alternatywy: **piekarnik powietrzny lub frytkownica powietrzna** – dla mojego ucha lepiej brzmiące i bardziej sensowne.

Ta dowolność zapewne nikomu nie przeszkadza, lecz nastąpi moment, że ukarze się pierwsza norma europejska opracowana w języku angielskim i Komitet Techniczny w PKN przystąpi do zaproponowania polskiego tłumaczenia tytułu tej normy. Chyba nie skorzystają z Chatu GPT.

Refleksja końcowa – **czy na pewno Chat GPT i ogólnie AI zastąpi ekspertów od terminologii technicznej?**

Janusz Nowastowski